

Makalenin Geliş Tarihi: 22 Kasım 2020
Makalenin Kabul Tarihi: 16 Aralık 2020

**SAĞLIK KURUMLARINDA PAKET FİYAT UYGULAMASININ İNCELENMESİ:
BİR ÜNİVERSİTE HASTANESİ ÖRNEĞİ***
REVIEW OF PACKAGE PRICE APPLICATION IN HEALTH INSTITUTIONS:
CASE OF A UNIVERSITY HOSPITAL

Damla Önk**
Enis Baha Biçer***

Öz

Amaç: Bu çalışmada, sağlık hizmetlerinin finansmanında kullanılan geri ödeme yöntemlerinden biri olan paket fiyat uygulaması için belirlenen fiyatların, verilen hizmetin maliyetini karşılayıp karşılamadığı incelenerek uygulamanın sağlık kurumlarına getirdiği avantaj ve dezavantajların belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Uygulama ve Araştırma Hastanesi'nin Genel Cerrahi Kliniği'nde 2016 yılı boyunca uygulanan 729 adet paket işlem ameliyatı sınıflandırılarak 44 farklı ameliyat kodu bulunmuştur. Bulunan kodların Sağlık Uygulama Tebliği fiyatları tespit edilmiş ve en çok kullanılan 2 adet paket ameliyat kodu belirlenmiştir. Belirlenen bu kodlar için aritmetik ortalama hesaplanmıştır. Hesaplanan aritmetik ortalamalar Sağlık Uygulama Tebliği Ek-2/C paket ameliyat fiyatları ile karşılaştırılmıştır.

Bulgular: Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, Ek-2/C paket ameliyat fiyatları Ek-2/B hizmet başına ödeme fiyatları ile karşılaştırıldığında düşük kalmaktadır.

Sonuç: Sağlık kurumları paket ameliyat uygulanan hastalarda maliyetleri karşılayamayacak geri ödemeler almaktadır. Bu durum sağlık kurumlarını, etik

* Bu çalışma 1. Yazarın Yüksek Lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

** Öğr. Gör., *Avrasya Üniversitesi*, Sağlık Hizmetleri MYO, Trabzon/TÜRKİYE, ORCID: 0000-0001-6370-3916

*** Doç. Dr., *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Sivas/TÜRKİYE; ORCID: 0000-0002-1624-4988

olmayan uygulamalara yönlendirmekte ve sağlık bakım hizmet kalitesini düşürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Hizmetleri Finansmanı, Sağlık Harcamaları, Geri Ödeme Yöntemleri, Sağlık Uygulama Tebliği.

Abstract

Aim: This is aimed at the advantages and disadvantages it brings to healthcare institutions whether the service provided for the package price application, which is one of the reimbursement methods used for the package price application, which is one of the reimbursement methods used in the financing of health services.

Method: The research is descriptive. 729 package operations performed in Sivas Cumhuriyet University Health Services Application and Research Hospital General Surgery Clinic during 2016 were classified and 44 different operation codes were found. Founded codes' fixed health application notification prices and the most used 2 pieces package operation code has been identified. The arithmetic mean was calculated for these codes. The calculated arithmetic means were compared with the prices of annex-2 / C package operation of Health Application Communiqué.

Results: According to the results of the study, Annex-2 / C package operation prices are low compared to the prices of Annex-2 / B pay-per-service.

Conclusion: Health institutions get a refund, patients who applied package surgery can't afford the costs. This situation, health institutions directs unethical practices and health care service quality decreases.

Keywords: Health Services Financing, Health Expenditures, Refund Methods, Reimbursement Systems, Health Application Communiqué

Giriş

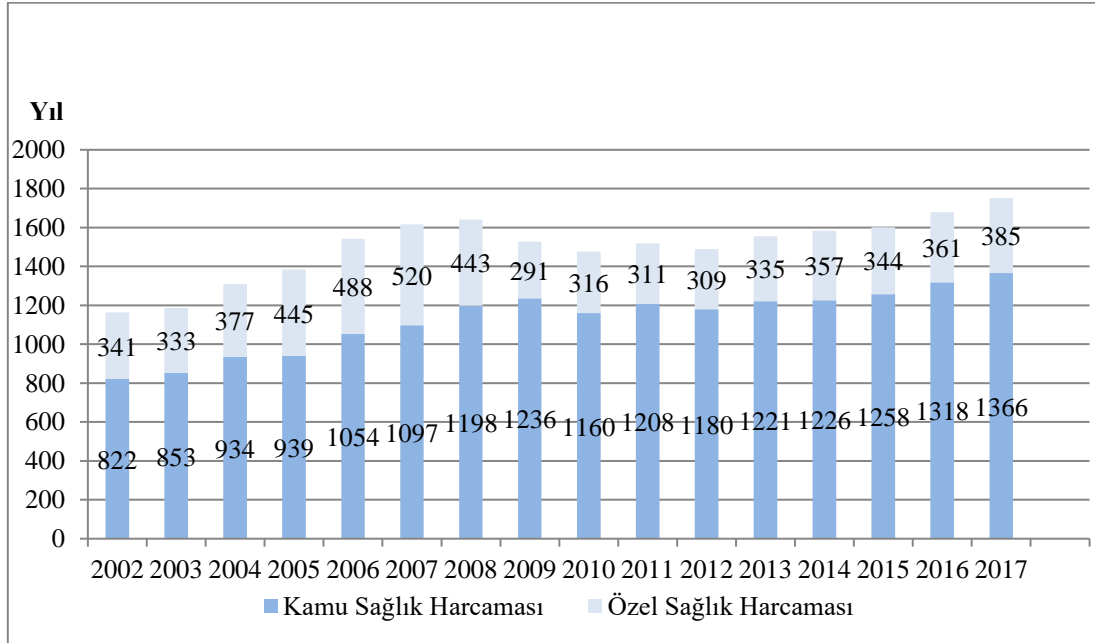
Dünya genelinde sağlık harcamaları artış eğilimindedir. Toplumun önemli bir kısmının genel sağlık sigortasına dâhil edilmesi, sağlık kurumlarına erişimin kolaylaşması ve sosyal haklarının artırılması sonucunda sağlık kurumlarına başvuru sayısının artmasına yol açmıştır. (Güvercin, Mil ve Tarım, 2016: 87)

Güçlü ve sürdürülebilir finansman yapısına sahip sağlık hizmetlerinin sunumu oldukça etkin olacaktır. Sağlık hizmetlerinde güçlü finansman yapısı toplumun tüm kesimlerinin sağlık hizmetlerinin finansman sürecine dahil edilmesiyle mümkün olacaktır. Sağlık hizmetleri finansmanında kullanılacak yöntemler dönemlik finansal değişimlere cevap vermenin yanı sıra gelecek dönemlerde yaşanacak değişimleri de öngörmesi sürdürülebilir bir finansman yapısı olduğunu gösterecektir (Çelikay ve Gümüş, 2010:203).

Sağlık hizmetleri finansman yönteminin belirlenmesinde birçok etken göz önünde bulundurulmaktadır. Ülkenin sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi, mali kapasite, seçilen yöntemin uygulanabilirliği, verimliliği, hakkaniyet, tüketici davranışı, arz ve hizmet sunumu ve hizmet sunucusunun davranışı bu süreçte göz önüne alınan temel kriterlerden bazılarıdır. Bu etkenlerin tamamı sağlık hizmeti finansman modelinin belirlenmesinde etkili olmaktadır. Bunların dışında sağlık hizmetlerinin daha önce ne şekilde finanse edildiği, kullanılan finansman yöntemine toplumun tepkisi, toplumda bu finansman yöntemi hakkında oluşan genel fikir, toplumun kültürel yapısı, kullanılan finansman yöntemi hakkında deneyimler finansman modelinin belirlenmesinde ve belirlenen modelin uygulanmasında önemli rol oynamaktadır (Tatar, 2011:106).

Sağlık hizmetlerinin etkin ve verimli şekilde finanse edilebilmesi, kaliteli ve toplumun bütün bireylerinin eşit şekilde faydalanabildiği sağlık hizmetinin en düşük maliyetle sunulabilmesi ile mümkündür. Bu aşamada sağlık hizmetlerinin finansmanı gün geçtikçe daha önemli bir hale gelmektedir. Sağlık harcamalarına ayrılacak payın belirlenmesinde uygulanacak sağlık politikası etkili olmaktadır. Temel hedefi ‘herkes için ulaşılabilir, nitelikli ve sürdürülebilir sağlık hizmeti’ olan ‘‘Sağlıkta Dönüşüm Programı’’ Türkiye’de 2003 yılında sağlık hizmet finansmanı konusunda ciddi değişiklikler yapılmasını hızlandırmıştır (Şahin ve Köleoğlu, 2018:547-568). Türkiye’de genel bütçe gelirleri, cepten ödemeler ve sosyal güvenlik katkılarından oluşan üçlü finansman yöntemi sağlık hizmetlerinin finansmanında kullanılır (İrteş Gülşen ve Köleoğlu, 2018).

Şekil 1. 2017 Yılı Rakamları ile Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, Reel,(₺)(TÜİK - Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü, 2018:248)

Şekil 1’de Türkiye’de 2002-2017 yılları arasında kişi başına ne kadar sağlık harcaması yapıldığı gösterilmektedir. Bu harcamaların kamu ve özel sağlık harcaması oranı verilmektedir. Şekil 4’deki verilere göre 2002 yılında kişi başı sağlık harcaması 1.163 ₺ iken 2017 yılında 1.751 ₺ olmuştur. 2002 yılında yapılan harcamaların %29,3 ü özel sağlık harcaması iken 2017 yılında yapılan harcamaların %22’si özel sağlık harcamasıdır. 2017 yılında kişi başı özel sağlık harcaması 385 ₺ kamu sağlık harcaması 1.366 ₺’dir (T.C. Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü, 2018:248).

Türkiye’de kamu sağlık harcaması özel sağlık harcamasına oranla her zaman yüksek miktarda olmaktadır. Fakat son yıllarda özel sağlık harcaması oranları yükselmiştir. Kamu sağlık alanındaki sorumluluğun büyük bir bölümünü üstlense de bunu özel kurumlardan hizmet alımı yoluyla yapmaktadır. Türkiye’de son yıllarda yaygınlaşan kamu özel ortaklığı

modeli ile hizmet verilen bu modelde özel sektör desteklenerek büyütülmüştür (Erol ve Özdemir, 2014:30).

Sağlık kurumlarının hizmet verirken katlandığı giderleri karşılayabilecek ölçüde geri ödeme alması gerekir, ayrıca bu ödemelere sağlık hizmetlerinin gelişmesiyle artan rekabet koşullarına uyum sağlaması için yapılacak araştırma ve geliştirme çalışmaları giderleri de eklenmelidir. Geri ödeme yapılırken dikkat edilmesi gereken bir başka önemli ölçüt; geri ödemesi yapılacak tedavilerin fiyatlarında dengesizlik yaratacak farkların oluşmamasıdır. Bu ölçütler göz önünde bulundurularak en uygun ödeme tipi seçilmelidir. Geri ödeme sistemi, kişilere sunulan hizmetlerin bedelinin, ödeyici kurum tarafından hangi esaslara göre sağlık hizmet sunucularına geri ödeneceğini belirleyen sistemdir (Öztürk, 2015: 38-39). Aşağıda Tablo 1’de geri ödeme yöntemlerinin hizmet sunucuları üzerindeki etkilerine yer verilmiştir.

Tablo 1. Geri Ödeme Yöntemlerinin Hizmet Sunucuları Üzerindeki Etkisi (Akyürek, 2012:130)

Ödeme Sistemleri	Zaman Yönelimi	Sabit/ Değişken	Hizmet Sunucularının Davranışlarına Yönelik Etkisi		
			Koruma	Sunum	Maliyet Önleme
Kalem Bütçe	İleriye Dönük	Sabit	+/-		+++
Global Bütçe	İleriye Dönük	Sabit	++	--	+++
Kişi Başına (Rekabet Altında)	Geriye Dönük	Değişken	+++	--	+++
Vaka Başına (TİG)	Her İkiside	Değişken	+/-	++	++
Hizmet Başına	Geriye Dönük	Değişken	+/-	+++	----

Esas amacı kaliteli sağlık hizmeti sunmak olan geri ödeme sistemlerinin finansal sürdürülebilirlik açısından da başarıya ulaşması önemlidir. Sağlık hizmetlerinin karmaşık yapısı her türlü ihtiyacı karşılayacak bir geri ödeme sisteminin varlığına engel olmaktadır. Ülkelerin çeşitli özellikleri ve siyasi hedefleri göz önünde bulundurularak oluşturulacak bir geri ödeme sistemi ülkelerin sağlık politikaları gereği belirlediği geri ödeme yapan kurumların yapısına da uygun şekilde geliştirilmelidir (Arık ve İleri, 2016:78). Bu doğrultuda bu çalışmada bir üniversite hastanesinde sağlık hizmetlerinin finansmanında kullanılan geri ödeme yöntemlerinden biri olan paket fiyat uygulaması için belirlenen fiyatların, verilen hizmetin maliyetini karşılayıp karşılamadığı incelenerek uygulamanın sağlık kurumlarına getirdiği avantaj ve dezavantajlar belirlenmiştir.

Yöntem

Araştırma tanımlayıcı nitelikte olup, amaç genel cerrahi kliniğinde bir yılda yapılan tanıya dayalı paket işlem ameliyat maliyetlerinin karşılaştırmalı olarak incelenerek ödemelerin yeterliliğinin tartışılmasıdır. Araştırmanın evrenini Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Uygulama ve Araştırma Hastanesi Genel Cerrahi Anabilim Dalı'nda 2016 yılında paket fiyat uygulaması kapsamında ameliyat olan hastaların faturaları oluşturmaktadır. Paket fiyat uygulaması kapsamında en fazla çeşit ameliyatın bulunduğu servislerden biri olan Genel Cerrahi Servisi tercih edilmiştir. Belirtilen dönemde 736 hastaya yapılan ameliyat paket işlem kapsamındadır. Bu kapsamda kalan hasta faturaları incelenmiş ve 7 hastanın faturası SGK kapsamında bulunmadığı için çalışmaya dâhil edilmemiştir. 729 hastanın fatura ve ameliyat bilgileri incelenerek çalışma yürütülmüştür. Her hasta için farklı hizmet üretim maliyeti olması bu çalışmanın değişkenleridir. Paket işlem nedeniyle sabit olan geri ödeme tutarlarına rağmen hastaların hizmet üretim maliyeti farklıdır. Farklı olan bu maliyetler sınıflandırıldıktan sonra aritmetik ortalamaları alınarak paket ödeme tutarları ile karşılaştırılmıştır. Araştırmada, bütün veriler hastane bilgi yönetim sisteminde tutulan kayıtlardan elde edilmiştir. Elde edilen veriler Office 2007 Excel programı aracılığı ile kaydedilmiştir. Yapılan incelemelerde 44 farklı paket ameliyat kodu olduğu görülmüştür. En fazla kullanılan paket ameliyat kodlarının 2 tane seçilerek hasta sayıları ve hastaların Ek-2/B ve Ek-2/C tutarlarının karşılaştırılması yapılmıştır. Çalışmaya başlanmadan önce Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 10/01/2018 tarih, 2018901/15 sayılı Etik kurul kararı ve kurum izni alınmıştır.

Bulgular

2016 yılında, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Uygulama ve Araştırma Hastanesi Genel Cerrahi Servisi'nde paket fiyat uygulaması kapsamında olduğu belirlenen 736 hastanın ameliyat verileri incelenmiştir. Aşağıda Tablo 2'de SUT'da yer alan kodlara göre tanılanmış kişi sayılarına yer verilmiştir.

Tablo 2: Resmi Koda Göre Kişi Sayısı Dağılımı

Sıra	Paket ameliyat kodu	Kişi Sayısı	Yüzde
1	P600060	2	0,27
2	P600060	2	0,27
3	P600640	1	0,14
4	P601690	5	0,69
5	P603670	25	3,43
6	P603751	12	1,65
7	P603753	5	0,69
8	P603770	5	0,69
9	P603771	13	1,78
10	P603780	10	1,37
11	P603781	45	6,17
12	P603783	6	0,82
13	P603790	8	1,10
14	P603800	6	0,82
15	P603801	14	1,92
16	P603840	2	0,27

17	P603841	11	1,51
18	P604070	18	2,47
19	P606020	1	0,14
20	P606550	1	0,14
21	P607380	1	0,14
22	P607480	4	0,55
23	P607600	1	0,14
24	P609230	35	4,80
25	P609235	119	16,32
26	P610100	40	5,49
27	P610130	124	17,01
28	P610131	13	1,78
29	P610490	11	1,51
30	P610530	33	4,53
31	P610560	24	3,29
32	P610570	12	1,65
33	P610580	2	0,27
34	P610625	15	2,06
35	P610990	1	0,14
36	P614380	11	1,51
37	P614410	6	0,82
38	P614470	5	0,69
39	P618470	1	0,14
40	P618480	12	1,65
41	P618490	50	6,86
42	P619130	1	0,14
43	P621071	14	1,92
44	P621510	2	0,27
Toplam		729	100

Tablo 2’de her resmi koda ait ameliyatın çalışmaya dahil edilen birim ve sürede kaç kez uygulandığı ve uygulanma yüzdeleri de yer almaktadır. Çalışmaya dahil edilen veriler sınıflandırıldığında 44 farklı koda sahip ameliyat olduğu belirlenmiştir. 2016 yılı içinde Genel Cerrahi Servisi’nde bu kodlardan en fazla kullanılan kod P609235 (%16,32) ve P610130 (%17,01) olmuştur. P609235 kodlu laparoskopik kolesistektomi ameliyatı 119 kişiye uygulanırken P610130 kodlu laparoskopik appendektomi ameliyatı 124 hastaya uygulanmıştır. Genel Cerrahi Servisi’nde kullanılan kodların tamamı için kod fazlalığından dolayı sağlıklı bir inceleme yapılamayacağı düşünüldüğünden, bu serviste en fazla ameliyat sayısına sahip olan Tablo 2’de belirtilen P609235 ve P610130 kodları tercih edilmiştir.

Tablo 3. Paket Ameliyat Kodlarının İşlem Adı ve Fiyat Karşılıkları

Sıra	Paket Ameliyat Kodu	İşlem Adı	İşlem Puanı	Fiyat
1	P600060	Malign deri tümörlerinin eksizyonu, primer sütür ile	514,50	₺305,09
2	P600040	Malign deri tümörlerinin eksizyonu	990,39	₺587,30
3	P600640	Limberg, Rhomboid, Karydakıs flep ameliyatları	720,40	₺427,19

ÖNK, BİÇER – SAĞLIK KURUMLARI PAKET FİYAT UYGULAMASI

4	P601690	Boyun diseksiyonu, radikal veya fonksiyonel, tek taraf	2.829,68	₺1.678,00
5	P603670	Mastektomi, modifiye radikal	2.250,93	₺1.334,80
6	P603751	Memeden kist-benign tümör çıkarılması	337,27	₺200,00
7	P603753	Segmental mastektomi ile birlikte aksiler diseksiyon	1.400,00	₺830,20
8	P603770	Greftsiz inguinal herni onarımı, inkarsere veya strangüle	1.214,17	₺720,00
9	P603771	Greftli inguinal herni onarımı, inkarsere veya strangüle	1.433,39	₺850,00
10	P603780	Greftsiz inguinal herni onarımı, tek taraf	1.096,12	₺649,92
11	P603781	Greftli inguinal herni onarımı, tek taraf	1.315,35	₺780,00
12	P603783	Greftli inguinal herni onarımı, iki taraf	1.939,29	₺1.149,99
13	P603790	İnguinal herni onarımı, tek taraf, laparoskopik	1.770,66	₺1.050,00
14	P603800	Greftsiz insizyonel herni onarımı	1.214,17	₺720,00
15	P603801	Greftli insizyonel herni onarımı	1.433,39	₺850,00
16	P603840	Greftsiz umblikal herni onarımı	951,94	₺564,50
17	P603841	Greftli umblikal herni onarımı	1.100,67	₺652,69
18	P604070	Laparotomi, tanısal	771,84	₺457,70
19	P606020	Embolektomi veya trombektomi, renal, çölyak, mezenter, aortoilyak arter abdominal insizyon ile, katater var veya yok	2.414,84	₺1.432,00
20	P606550	Damar onarımı, direkt, intraabdominal	6.245,50	₺3.703,58
21	P607380	Eksplorasyon, cerrahi onarım yapılmayan, femoral arter	452,78	₺268,03
22	P607480	Postoperatif eksplorasyon, abdomen	1.811,13	₺1.074,00
23	P607600	Hemodiyaliz amacıyla A-V fistül/şant yapılması veya kapatılması	880,44	₺522,10

24	P609230	Kolesistektomi	1.214,17	₺720,00
25	P609235	Kolesistektomi, laparoskopik	1.602,02	₺949,99
26	P610100	Brid ileusta laparotomi ve bridektomi	1.414,84	₺839,00
27	P610130	Appendektomi	674,54	₺400,00
28	P610131	Appendektomi, laparoskopik	1.146,71	₺679,99
29	P610490	Fissürektomi	630,35	₺373,79
30	P610530	Hemoroidektomi	762,73	₺452,29
31	P610560	Perianal apse drenajı	421,59	₺250,00
32	P610570	Perianal fistülotomi veya fistülektomi	1.157,67	₺686,49
33	P610580	Perianal sinüs eksizyonu	771,84	₺457,70
34	P610625	Pilonidal sinüs eksizyonu	643,17	₺381,39
35	P610990	Büyük kemik kırıkları cerrahi tedavisi, açık IMN	2.082,63	₺1.234,99
36	P614380	Benign yumuşak doku tümörü, derin	643,17	₺381,39
37	P614410	Benign yumuşak doku tümörü, yüzeysel	450,25	₺266,99
38	P614470	Malign yumuşak doku tümörü rezeksiyonu, kompleks	3.330,93	₺1.975,24
39	P618470	Tiroidektomi subtotal, iki taraf	1.672,18	₺991,60
40	P618480	Tiroidektomi total, tek taraf	1.414,84	₺839,00
41	P618490	Tiroidektomi total, iki taraf	1.865,09	₺1.105,99
42	P619130	Üreterorenoskopi, biyopsi	1.475,04	₺874,69
43	P621071	Sünnet	84,32	₺50,00
44	P621510	Hidroselektomi, tek taraf	820,91	₺486,79

Tablo 3’de bir yıl içinde Genel Cerrahi Servisi’nde uygulanan paket ameliyatların SUT kodları ve işlem adları verilmiştir. Kullanılan kodların SUT’ta bulunan işlem adı ve işlem puanı karşılıkları EK-2/C listesinden alınmıştır. Bu kodların SUT’ta belirlenen işlem puanları ve işlem puanlarının 0,593 katsayısı ile çarpılması sonucu bulunan fiyatları hesaplanarak tablo oluşturulmuştur. SUT’ta her ameliyat için belirtilen işlem puanlarının yine SUT’ta belirlendiği üzere 0,593 ile çarpılması sonucu ameliyatların

fiyat karşılığı bulunmaktadır. Maliye Bakanlığı tarafından 09/02/2005 tarihinde resmi gazetede yayınlanan ve yapılan değişikliklerle kullanılmaya devam eden BUT (Tedavi Yardımı) Ek-9/A'da yer alan Resmi Sağlık Kurumları Taniya Dayalı (Paket) Fiyat Uygulama İlkeleri madde 11'de " a) Üniversite hastaneleri ile Sağlık Bakanlığına bağlı eğitim ve araştırma hastanelerinde, sadece yanında (*) işareti olan paket işlemler uygulanacak ve faturalandırmada (EK-9) listesinde yer alan bu fiyatlara %10 ilave edilecektir." şeklinde belirtildiği üzere fiyatlar üzerinden %10 ekleme yapılarak üniversite hastaneleri için belirlenen fiyatlar bulunmaktadır.

Tablo 4: P610130 Resmi Kodlu Appendektomi Ameliyatı Ödenen/Ödenmeyen Tutarlar

Sıra	EK-2/b Tutarı(A+B)	Ek-2/c Tutarı Ödenen(C)	Ek-2/b ile Ek-2/c Arasındaki Fark(A+B-C)	İlaç Sarf Tutarı(A)	Hizmet Tutarı(B)
1	₺1.878,83	₺440,00	₺1.438,83	₺327,15	₺1.551,68
2	₺1.350,75	₺440,00	₺910,75	₺195,84	₺1.154,91
3	₺1.331,97	₺440,00	₺891,97	₺282,28	₺1.049,69
4	₺1.446,46	₺440,00	₺1.006,46	₺220,36	₺1.226,10
5	₺14.060,16	₺9.524,35	₺4.535,81	₺4.353,71	₺9.706,45
6	₺1.526,55	₺440,00	₺1.086,55	₺362,91	₺1.163,64
7	₺3.889,68	₺1.632,79	₺2.256,89	₺1.123,19	₺2.766,49
8	₺2.201,15	₺440,00	₺1.761,15	₺761,46	₺1.439,69
9	₺3.650,41	₺685,19	₺2.965,22	₺1.478,24	₺2.172,17
10	₺3.026,48	₺905,73	₺2.120,75	₺863,76	₺2.162,72
11	₺1.397,31	₺440,00	₺957,31	₺390,49	₺1.006,82
12	₺2.199,63	₺440,00	₺1.759,63	₺677,03	₺1.522,60
13	₺1.462,44	₺440,00	₺1.022,44	₺292,57	₺1.169,87
14	₺3.801,25	₺1.167,61	₺2.633,64	₺1.034,96	₺2.766,29
15	₺2.472,53	₺671,36	₺1.801,17	₺813,22	₺1.659,31
16	₺2.170,56	₺440,00	₺1.730,56	₺685,29	₺1.485,27

17	€1.619,7 3	€475,66	€1.144,07	€474,52	€1.145, 21
18	€2.278,3 2	€549,45	€1.728,87	€424,90	€1.853, 42
19	€2.427,6 0	€440,00	€1.987,60	€636,01	€1.791, 59
20	€1.187,2 0	€440,00	€747,20	€263,37	€923,83
21	€6.446,4 8	€1.654,94	€4.791,54	€2.193,0 1	€4.253, 47
22	€1.334,1 2	€455,45	€878,67	€242,90	€1.091, 22
23	€1.424,1 5	€440,00	€984,15	€317,33	€1.106, 82
24	€8.234,2 0	€6.593,41	€1.640,79	€2.455,4 8	€5.778, 72
25	€1.333,7 0	€517,34	€816,36	€156,94	€1.176, 60
26	€2.374,9 4	€459,44	€1.915,50	€660,87	€1.714, 07
27	€1.616,7 8	€658,53	€958,25	€434,40	€1.182, 38
28	€1.570,5 9	€440,00	€1.130,59	€420,48	€1.150, 11
29	€1.601,6 7	€440,00	€1.161,67	€448,35	€1.153, 32
30	€1.594,2 4	€440,00	€1.154,24	€445,32	€1.148, 92
31	€1.485,8 4	€440,00	€1.045,84	€249,82	€1.236, 02
32	€1.888,4 7	€538,23	€1.350,24	€488,88	€1.399, 59
33	€1.330,6 8	€440,00	€890,68	€180,26	€1.150, 42
34	€2.196,1 1	€730,70	€1.465,41	€541,34	€1.654, 77
35	€1.651,6 6	€440,00	€1.211,66	€383,19	€1.268, 47
36	€1.493,3 8	€440,00	€1.053,38	€214,63	€1.278, 75
37	€1.768,1 3	€447,37	€1.320,76	€437,10	€1.331, 03
38	€1.469,5 8	€449,99	€1.019,59	€284,53	€1.185, 05
39	€2.088,1 0	€1.000,42	€1.087,68	€664,22	€1.423, 94
40	€1.386,0 5	€440,00	€946,05	€296,53	€1.089, 52
41	€1.284,5 9	€440,00	€844,59	€166,37	€1.118, 22

ÖNK, BİÇER – SAĞLIK KURUMLARI PAKET FİYAT UYGULAMASI

42	₺1.556,08	₺440,00	₺1.116,08	₺337,16	₺1.218,92
43	₺1.563,46	₺492,01	₺1.071,45	₺363,40	₺1.200,06
44	₺1.763,05	₺440,00	₺1.323,05	₺469,03	₺1.294,02
45	₺1.809,90	₺599,81	₺1.210,09	₺557,91	₺1.251,99
46	₺1.435,92	₺440,00	₺995,92	₺334,01	₺1.101,91
47	₺1.720,06	₺453,46	₺1.266,60	₺467,04	₺1.253,02
48	₺1.612,13	₺520,54	₺1.091,59	₺488,71	₺1.123,42
49	₺1.614,76	₺440,00	₺1.174,76	₺241,14	₺1.373,62
50	₺1.755,98	₺478,77	₺1.277,21	₺538,06	₺1.217,92
51	₺1.628,95	₺440,00	₺1.188,95	₺344,14	₺1.284,81
52	₺1.505,04	₺450,99	₺1.054,05	₺287,27	₺1.217,77
53	₺2.475,72	₺858,94	₺1.616,78	₺859,58	₺1.616,14
54	₺2.045,27	₺440,00	₺1.605,27	₺662,55	₺1.382,72
55	₺1.350,77	₺440,00	₺910,77	₺329,85	₺1.020,92
56	₺2.189,41	₺594,55	₺1.594,86	₺843,59	₺1.345,82
57	₺1.656,05	₺440,00	₺1.216,05	₺432,58	₺1.223,47
58	₺2.389,10	₺469,93	₺1.919,17	₺638,81	₺1.705,29
59	₺1.650,33	₺440,00	₺1.210,33	₺435,03	₺1.215,30
60	₺1.603,34	₺440,00	₺1.163,34	₺387,57	₺1.215,77
61	₺1.561,37	₺507,89	₺1.053,48	₺401,88	₺1.159,49
62	₺2.029,93	₺466,43	₺1.563,50	₺627,96	₺1.401,97
63	₺2.125,53	₺440,00	₺1.685,53	₺689,56	₺1.435,97
64	₺2.130,56	₺440,00	₺1.690,56	₺687,92	₺1.442,64
65	₺1.626,18	₺615,20	₺1.010,98	₺445,55	₺1.180,63
66	₺2.587,33	₺562,20	₺2.025,13	₺1.083,19	₺1.504,14

67	€2.044,7 9	€474,98	€1.569,81	€650,77	€1.394, 02
68	€1.658,7 9	€455,35	€1.203,44	€468,56	€1.190, 23
69	€1.248,6 8	€440,00	€808,68	€156,83	€1.091, 85
70	€1.699,7 1	€440,00	€1.259,71	€447,32	€1.252, 39
71	€1.657,5 0	€440,00	€1.217,50	€473,73	€1.183, 77
72	€1.491,3 6	€440,00	€1.051,36	€329,56	€1.161, 80
73	€1.687,3 9	€495,06	€1.192,33	€470,67	€1.216, 72
74	€3.783,1 5	€2.110,29	€1.672,86	€1.002,0 6	€2.781, 09
75	€1.336,6 9	€440,00	€896,69	€244,02	€1.092, 67
76	€1.460,5 8	€440,00	€1.020,58	€229,91	€1.230, 67
77	€2.348,4 0	€440,00	€1.908,40	€939,43	€1.408, 97
78	€1.448,3 5	€440,00	€1.008,35	€509,13	€939,22
79	€3.781,6 0	€493,40	€3.288,20	€1.988,6 9	€1.792, 91
80	€14.108, 35	€12.461,68	€1.646,67	€4.383,5 6	€9.724, 79
81	€1.810,9 9	€440,00	€1.370,99	€381,27	€1.429, 72
82	€1.787,5 1	€470,00	€1.317,51	€525,07	€1.262, 44
83	€2.374,0 8	€450,34	€1.923,74	€790,89	€1.583, 19
84	€1.761,1 9	€449,30	€1.311,89	€409,91	€1.351, 28
85	€1.364,9 8	€440,00	€924,98	€305,80	€1.059, 18
86	€2.853,0 0	€1.573,00	€1.280,00	€482,70	€2.370, 30
87	€1.430,1 4	€440,00	€990,14	€312,42	€1.117, 72
88	€1.277,9 8	€473,36	€804,62	€191,66	€1.086, 32
89	€1.517,8 5	€440,00	€1.077,85	€342,43	€1.175, 42
90	€5.758,1 7	€4.983,22	€774,95	€1.551,8 3	€4.206, 34
91	€1.684,1 2	€538,89	€1.145,23	€394,34	€1.289, 78

ÖNK, BİÇER – SAĞLIK KURUMLARI PAKET FİYAT UYGULAMASI

92	₺1.407,9 3	₺637,78	₺770,15	₺394,34	₺1.013, 59
93	₺1.622,4 2	₺685,28	₺937,14	₺551,35	₺1.071, 07
94	₺1.663,0 2	₺538,89	₺1.124,13	₺420,25	₺1.242, 77
95	₺1.533,3 3	₺538,89	₺994,44	₺372,83	₺1.160, 50
96	₺1.727,3 3	₺637,78	₺1.089,55	₺392,66	₺1.334, 37
97	₺3.595,9 0	₺1.813,78	₺1.782,12	₺2.000,0 3	₺1.595, 87
98	₺2.256,8 9	₺765,65	₺1.491,24	₺578,07	₺1.678, 87
99	₺1.742,5 1	₺538,89	₺1.203,62	₺488,39	₺1.254, 12
100	₺1.633,8 3	₺538,89	₺1.094,94	₺472,56	₺1.161, 27
101	₺1.327,6 9	₺538,89	₺788,80	₺322,67	₺1.005, 02
102	₺1.737,4 8	₺538,89	₺1.198,59	₺512,68	₺1.224, 80
103	₺17.321, 87	₺13.519,88	₺3.801,99	₺6.013,0 6	₺11.308, 81
104	₺1.358,6 0	₺627,55	₺731,05	₺341,16	₺1.017, 44
105	₺1.668,9 9	₺538,89	₺1.130,10	₺429,10	₺1.239, 89
106	₺1.624,5 3	₺545,29	₺1.079,24	₺458,05	₺1.166, 48
107	₺1.583,7 0	₺648,13	₺935,57	₺426,83	₺1.156, 87
108	₺1.299,8 5	₺538,89	₺760,96	₺288,92	₺1.010, 93
109	₺2.685,2 5	₺1.826,79	₺858,46	₺1.550,7 3	₺1.134, 52
110	₺1.506,2 2	₺538,89	₺967,33	₺379,15	₺1.127, 07
111	₺3.355,4 5	₺1.072,96	₺2.282,49	₺1.026,7 2	₺2.328, 73
112	₺3.474,7 9	₺2.909,80	₺564,99	₺902,21	₺2.572, 58
113	₺1.591,2 0	₺568,89	₺1.022,31	₺293,43	₺1.297, 77
114	₺1.458,5 3	₺538,89	₺919,64	₺304,16	₺1.154, 27
115	₺1.557,6 3	₺538,89	₺1.018,74	₺402,74	₺1.154, 89
116	₺6.942,5 2	₺6.181,63	₺760,89	₺1.897,1 5	₺5.045, 37

117	₺2.409,4 1	₺634,23	₺1.775,18	₺667,41	₺1.742, 00
118	₺2.903,7 8	₺1.731,78	₺1.172,00	₺1.601,4 4	₺1.302, 34
119	₺1.725,2 7	₺538,89	₺1.186,38	₺392,63	₺1.332, 64
120	₺1.789,8 9	₺538,89	₺1.251,00	₺389,75	₺1.400, 14
121	₺1.232,9 3	₺538,89	₺694,04	₺237,01	₺995,92
122	₺1.628,5 8	₺637,78	₺990,80	₺466,31	₺1.162, 27
123	₺1.247,1 1	₺440,00	₺807,11	₺82,59	₺1.164, 52
124	₺2.487,6 9	₺1.789,25	₺698,44	₺863,08	₺1.624, 61
Toplam	₺292.816 ,16	₺127.076,24	₺165.739,92	₺84.198, 72	₺208.57 1,99
Aritmetik Ortalama	₺2.361,4 2	₺1.024,81	₺1.336,61	₺679,02	₺1.682, 03

Tablo 4’te bir yıl içinde Genel Cerrahi Servisi’nde P610130 kodlu Appendektomi ameliyatı olan tüm hastaların ilaç-sarf ve hizmet tutarları , Ek-2/B tutarları , Ek-2/C tutarları verilmiştir. Hasta faturaları incelendiğinde hastadan alınan ödeme tutarları tabloda verilen Ek-2/C Tutarı Ödenen sütununda gösterilmiştir. Hastaya uygulanan işlem paket fiyat olarak değerlendirilmeseydi alınacak ödeme tutarı Ek-2/B Tutarı sütununda verilmiştir. Ayrıca hastanede kaldığı süre boyunca hastaya kullanılan tüm ilaç ve sarf malzemenin maliyetlerini göstermek için İlaç-sarf Tutarı sütunu oluşturulmuştur.

Tablo 3’de belirtildiği üzere P610130 kodlu Appendektomi ameliyatının işlem puanı 674,54 ve paket fiyatı ₺400,00’dir. Üniversite hastaneleri için SUT fiyatlarına yapılan %10’luk ekleme sonrası ameliyat fiyatı ₺440,00 olarak belirlenmiş ve bu işlem için incelenen hasta verileri Tablo 4’de Ek-2/C Tutarı Ödenen sütununda belirtilmiştir. Ameliyat belirlenen dönem ve serviste 124 hastaya uygulanmıştır. Bu hastalardan 47 tanesi için sadece paket tutarı olan ₺440,00 ödeme alınmıştır. Geriye kalan hastalar için paket tutarın üstünde ödeme alınmasının nedeni; hastanın yaşı, eşlik eden hastalıkları,yatış süresi gibi etkenlere bağlıdır.

Tablo 5: P609235 Resmi Kodlu Kolesistektomi, Laparoskopik Ameliyatı
Ödenen/Ödenmeyen Tutarlar

Sıra	EK-2/b Tutarı(A+B)	Ek-2/c Tutarı Ödenen(C)	Ek-2/b ile Ek-2/c Arasındaki Fark(A+B-C)	İlaç Sarf Tutarı(A)	Hizmet Tutarı(B)
1	₺2.408,05	₺1.121,36	₺1.286,69	₺490,61	₺1.917,44
2	₺2.199,00	₺1.177,65	₺1.021,35	₺243,46	₺1.955,54
3	₺3.025,22	₺1.276,15	₺1.749,07	₺829,28	₺2.195,94
4	₺2.257,31	₺1.075,00	₺1.182,31	₺190,94	₺2.066,37
5	₺2.328,22	₺1.045,00	₺1.283,22	₺264,81	₺2.063,41
6	₺3.632,24	₺1.149,91	₺2.482,33	₺1.548,15	₺2.084,09
7	₺1.819,18	₺1.045,00	₺774,18	₺45,73	₺1.773,45
8	₺2.528,95	₺1.143,71	₺1.385,24	₺476,07	₺2.052,88
9	₺3.926,38	₺520,65	₺3.405,73	₺917,70	₺3.008,68
10	₺2.927,67	₺1.045,00	₺1.882,67	₺894,43	₺2.033,24
11	₺6.419,71	₺4.638,46	₺1.781,25	₺2.245,41	₺4.174,30
12	₺3.698,07	₺2.251,00	₺1.447,07	₺1.641,24	₺2.056,83
13	₺3.876,13	₺2.445,00	₺1.431,13	₺1.698,37	₺2.177,76
14	₺4.539,75	₺2.445,00	₺2.094,75	₺1.553,23	₺2.986,52
15	₺3.472,65	₺2.263,60	₺1.209,05	₺1.486,61	₺1.986,04
16	₺3.846,07	₺1.143,56	₺2.702,51	₺1.822,02	₺2.024,05
17	₺3.998,15	₺2.835,12	₺1.163,03	₺1.537,80	₺2.460,35
18	₺2.743,43	₺1.075,00	₺1.668,43	₺747,56	₺1.995,87
19	₺2.564,83	₺1.045,00	₺1.519,83	₺645,76	₺1.919,07
20	₺2.249,82	₺1.045,00	₺1.204,82	₺292,53	₺1.957,29
21	₺2.949,82	₺1.123,25	₺1.826,57	₺160,21	₺2.789,07
22	₺2.415,36	₺1.229,60	₺1.185,76	₺459,58	₺1.955,78

23	€2.046,0 2	€1.045,00	€1.001,02	€110,35	€1.935, 67
24	€4.107,9 1	€2.770,42	€1.337,49	€1.935, 07	€2.172, 84
25	€2.632,2 6	€1.103,35	€1.528,91	€560,09	€2.072, 17
26	€2.664,2 7	€1.566,71	€1.097,56	€771,39	€1.892, 88
27	€2.864,2 2	€1.473,73	€1.390,49	€819,05	€2.045, 17
28	€2.286,5 5	€1.075,00	€1.211,55	€191,27	€2.095, 28
29	€2.584,7 1	€1.107,22	€1.477,49	€609,27	€1.975, 44
30	€2.169,0 8	€1.045,00	€1.124,08	€218,07	€1.951, 00
31	€3.463,8 8	€2.291,83	€1.172,05	€1.479, 23	€1.984, 65
32	€3.723,2 3	€2.567,85	€1.155,38	€1.546, 55	€2.176, 68
33	€2.449,7 6	€1.379,71	€1.070,05	€375,25	€2.074, 51
34	€5.411,6 3	€4.148,26	€1.263,37	€1.756, 61	€3.655, 02
35	€3.280,5 3	€2.221,00	€1.059,53	€1.390, 87	€1.889, 66
36	€3.763,3 0	€2.503,00	€1.260,30	€1.791, 42	€1.971, 88
37	€4.616,5 1	€3.142,88	€1.473,63	€665,96	€3.950, 55
38	€3.662,6 0	€2.606,01	€1.056,59	€165,17	€3.497, 43
39	€3.750,3 8	€1.819,56	€1.930,82	€715,72	€3.034, 66
40	€2.297,9 2	€1.116,11	€1.181,81	€333,01	€1.964, 91
41	€2.286,8 9	€1.135,16	€1.151,73	€346,31	€1.940, 58
42	€5.140,2 3	€4.082,25	€1.057,98	€1.906, 43	€3.233, 80
43	€3.838,1 5	€1.938,53	€1.899,62	€1.300, 13	€2.538, 02
44	€4.860,3 3	€2.510,74	€2.349,59	€2.298, 36	€2.561, 97
45	€3.635,0 3	€2.270,08	€1.364,95	€1.742, 76	€1.892, 27
46	€3.782,2 5	€1.045,00	€2.737,25	€1.870, 05	€1.912, 20
47	€2.732,7 5	€1.527,67	€1.205,08	€539,95	€2.192, 80

ÖNK, BİÇER – SAĞLIK KURUMLARI PAKET FİYAT UYGULAMASI

48	₺4.038,53	₺1.075,00	₺2.963,53	₺2.008,11	₺2.030,42
49	₺3.992,50	₺2.586,47	₺1.406,03	₺467,42	₺3.525,08
50	₺2.222,37	₺1.045,00	₺1.177,37	₺257,25	₺1.965,12
51	₺2.459,25	₺1.373,46	₺1.085,79	₺574,69	₺1.884,56
52	₺15.577,85	₺10.374,54	₺5.203,31	₺7.755,30	₺7.822,55
53	₺2.637,19	₺1.089,30	₺1.547,89	₺435,07	₺2.202,12
54	₺3.111,76	₺1.168,40	₺1.943,36	₺1.002,83	₺2.108,93
55	₺3.310,40	₺2.265,30	₺1.045,10	₺1.453,33	₺1.857,07
56	₺2.315,59	₺1.045,00	₺1.270,59	₺288,39	₺2.027,20
57	₺2.795,25	₺1.299,00	₺1.496,25	₺901,88	₺1.893,37
58	₺4.464,42	₺3.470,62	₺993,80	₺1.169,18	₺3.295,24
59	₺4.327,03	₺2.696,05	₺1.630,98	₺1.991,48	₺2.335,55
60	₺2.753,25	₺1.467,01	₺1.286,24	₺922,97	₺1.830,28
61	₺2.743,52	₺1.109,86	₺1.633,66	₺696,01	₺2.047,51
62	₺2.506,71	₺1.075,00	₺1.431,71	₺439,82	₺2.066,89
63	₺2.473,13	₺1.147,78	₺1.325,35	₺314,63	₺2.158,60
64	₺4.346,06	₺2.991,02	₺1.355,04	₺2.014,10	₺2.331,96
65	₺3.985,62	₺2.765,56	₺1.220,06	₺1.021,21	₺2.964,41
66	₺2.154,71	₺1.045,00	₺1.109,71	₺202,74	₺1.951,97
67	₺3.335,82	₺2.221,00	₺1.114,82	₺1.556,90	₺1.778,92
68	₺4.746,33	₺2.740,24	₺2.006,09	₺2.062,71	₺2.683,62
69	₺2.539,82	₺1.075,00	₺1.464,82	₺487,40	₺2.052,42
70	₺3.746,91	₺2.607,70	₺1.139,21	₺1.484,31	₺2.262,60
71	₺3.626,75	₺2.732,76	₺893,99	₺1.377,54	₺2.249,21
72	₺5.116,16	₺3.919,95	₺1.196,21	₺1.551,62	₺3.564,54

73	€4.094,3 2	€2.654,94	€1.439,38	€1.891, 04	€2.203, 28
74	€14.748, 51	€6.462,11	€8.286,40	€4.873, 59	€9.874, 92
75	€3.441,0 1	€2.109,00	€1.332,01	€1.514, 84	€1.926, 17
76	€3.799,9 0	€2.387,81	€1.412,09	€1.811, 62	€1.988, 28
77	€3.090,3 7	€2.221,00	€869,37	€1.240, 80	€1.849, 57
78	€4.636,1 2	€2.503,00	€2.133,12	€1.807, 42	€2.828, 70
79	€5.172,8 2	€3.719,06	€1.453,76	€1.749, 48	€3.423, 34
80	€11.109, 87	€3.736,11	€7.373,76	€3.466, 64	€7.643, 23
81	€4.648,3 5	€3.553,75	€1.094,60	€612,08	€4.036, 27
82	€2.778,3 8	€1.179,46	€1.598,92	€646,05	€2.132, 33
83	€6.484,9 6	€5.280,56	€1.204,40	€2.892, 23	€3.592, 73
84	€2.284,5 5	€1.075,00	€1.209,55	€298,48	€1.986, 07
85	€4.749,6 3	€2.445,00	€2.304,63	€1.613, 91	€3.135, 72
86	€2.236,7 2	€1.045,00	€1.191,72	€165,85	€2.070, 87
87	€5.343,6 8	€2.729,68	€2.614,00	€1.914, 57	€3.429, 11
88	€3.771,2 1	€2.473,00	€1.298,21	€1.743, 71	€2.027, 50
89	€3.961,5 2	€2.387,57	€1.573,95	€1.872, 04	€2.089, 48
90	€2.315,6 3	€1.378,52	€937,11	€534,21	€1.781, 42
91	€2.365,8 6	€1.447,41	€918,45	€546,14	€1.819, 72
92	€2.777,3 6	€1.230,11	€1.547,25	€530,52	€2.246, 84
93	€2.172,7 4	€1.259,54	€913,20	€364,37	€1.808, 37
94	€2.438,5 5	€1.045,00	€1.393,55	€328,13	€2.110, 42
95	€2.586,8 7	€1.399,60	€1.187,27	€630,39	€1.956, 48
96	€3.745,3 9	€2.747,38	€998,01	€1.620, 52	€2.124, 87
97	€4.109,2 5	€2.349,89	€1.759,36	€1.593, 00	€2.516, 25

ÖNK, BİÇER – SAĞLIK KURUMLARI PAKET FİYAT UYGULAMASI

98	₺2.208,45	₺1.272,78	₺935,67	₺309,58	₺1.898,87
99	₺2.469,81	₺1.272,78	₺1.197,03	₺430,16	₺2.039,65
100	₺2.166,68	₺1.143,89	₺1.022,79	₺308,30	₺1.858,38
101	₺3.345,54	₺2.139,00	₺1.206,54	₺1.256,63	₺2.088,91
102	₺2.337,69	₺1.173,89	₺1.163,80	₺285,62	₺2.052,07
103	₺3.783,64	₺2.448,78	₺1.334,86	₺1.793,77	₺1.989,87
104	₺2.263,23	₺1.272,78	₺990,45	₺291,64	₺1.971,59
105	₺3.494,67	₺2.349,89	₺1.144,78	₺1.492,85	₺2.001,82
106	₺3.564,39	₺2.454,78	₺1.109,61	₺1.513,23	₺2.051,16
107	₺3.503,14	₺2.448,78	₺1.054,36	₺1.582,97	₺1.920,17
108	₺3.640,73	₺2.448,78	₺1.191,95	₺1.552,38	₺2.088,35
109	₺3.933,39	₺2.483,64	₺1.449,75	₺1.729,53	₺2.203,86
110	₺4.078,78	₺2.532,30	₺1.546,48	₺1.542,66	₺2.536,13
111	₺4.139,66	₺2.319,89	₺1.819,77	₺1.839,75	₺2.299,91
112	₺2.550,79	₺1.173,89	₺1.376,90	₺430,83	₺2.119,96
113	₺2.693,83	₺1.598,02	₺1.095,81	₺763,29	₺1.930,54
114	₺3.680,95	₺2.675,99	₺1.004,96	₺419,32	₺3.261,63
115	₺4.787,95	₺3.684,30	₺1.103,65	₺1.408,72	₺3.379,23
116	₺4.567,85	₺2.908,73	₺1.659,12	₺2.218,46	₺2.349,39
117	₺3.658,01	₺2.394,75	₺1.263,26	₺1.485,06	₺2.172,95
118	₺3.891,65	₺2.955,52	₺936,13	₺1.692,45	₺2.199,20
119	₺3.436,31	₺1.657,18	₺1.779,13	₺703,79	₺2.732,52
Toplam	₺432.264,04	₺247.646,95	₺184.617,09	₺139.379,35	₺292.884,25
Aritmetik Ortalama	₺3.632,47	₺2.081,07	₺1.551,40	₺1.171,26	₺2.461,21

Tablo 5’de bir yıl içinde Genel Cerrahi Servisi’nde P609235 kodlu Kolesistektomi, laparoskopik ameliyatı olan tüm hastaların ilaç-sarf ve hizmet tutarları , Ek-2/B tutarları, Ek-

2/C tutarları verilmiştir. Hasta faturaları incelendiğinde hastadan alınan ödeme tutarları tabloda verilen Ek-2/C Tutarı Ödenen sütununda gösterilmiştir. Hastaya uygulanan işlem paket fiyat olarak değerlendirilmemiş olsaydı alınacak ödeme tutarı Ek-2/B Tutarı sütununda verilmiştir. Ayrıca hastanede kaldığı süre boyunca hastaya kullanılan tüm ilaç ve sarf malzemenin maliyetlerini göstermek için İlaç-sarf Tutarı sütunu oluşturulmuştur.

Tablo 3'te belirtildiği üzere P609235 kodlu Kolesistektomi, laparoskopik ameliyatının işlem puanı 1.602,02 ve paket fiyatı ₺950,00'dir. Üniversite hastaneleri için SUT fiyatlarına yapılan %10'luk ekleme sonrası ameliyat fiyatı ₺1.045,00 olarak belirlenmiştir. Ameliyat belirlenen dönem ve serviste 119 hastaya uygulanmıştır. Bu hastalardan 13 tanesi için sadece paket tutarı olan ₺1.045,00 ödeme alınmıştır.

Tartışma

Ülkelerin ekonomik göstergeleri iyileştikçe sağlık göstergeleri de iyiye gitmektedir. Dolayısıyla devlet bütçesinden sağlık hizmetlerine ayrılan kaynak ülkenin gelişmişlik seviyesini önemli ölçüde etkilemektedir. Bu nedenle sağlık harcamalarını optimum seviyede tutmak için alternatif yollar aranması ve sürekli kontrol mekanizması geliştirilmesi gerekmektedir.

Türkiye'de uygulanan sağlık sisteminde geri ödeme aşamasında yetkili kurum olan SGK'nın SUT fiyatlarında uzun dönem güncelleme yapmaması sağlık harcamalarında sıkıntılara yol açmaktadır. Kullanılan geri ödeme yöntemleri sağlık kurumlarında verilen hizmetlerin maliyetlerini karşılamamakla birlikte hizmet sunum kalitesini düşürmektedir.

Geri ödeme aşamasında en sık karşılaşılan sorunlardan biri paket işlem uygulamalarının sağlık kurumlarını zarara uğratmasıdır. SUT'ta belirtilen paket işlem tutarları güncel fiyatlara uyum sağlayamadığı için gerçeği yansıtmamaktadır. Sağlık kurumlarında kullanılan ilaç ve sarf malzeme fiyatları sürekli artış göstermekte buna karşılık hizmet tutarları sabit kalmaktadır. Sağlık hizmetlerinde yaşanan bu durum gelir-gider arasındaki farkı sürekli açmakta ve harcamalarda dengesizlik yaratmaktadır.

İncelenen hasta faturaları sınırlı sayıda olup tüm sağlık kurumları açısından örnek teşkil edebilecek sonuçlar elde edilmiştir. Hastane bilgi sistemi üzerinden ulaşılan hasta kayıtları araştırmanın verilerini oluşturmuştur. Ülkemizde hastanelerde kullanılan ilaç, sarf malzeme ve cihazların birbirine benzerlik göstermesi nedeniyle hasta maliyetleri de benzerlik göstermektedir.

İncelenen hastaların tamamının Ek-2/B hizmet başına ödeme tutarlarınının Ek-2/C tanıya dayalı (paket) ödeme tutarlarından yüksek çıkması hastaların Ek-2/C tutarlarınının yeterli olmadığını göstermektedir. 44 ayrı paket ameliyat kodu ve 729 hastanın faturasının tamamında Ek-2/B ve Ek-2/C tutarları arasında ciddi farklar ortaya çıkmıştır.

İncelenen hastaların tamamı için Ek-2/B ve Ek-2/C tutarları arasındaki fark pozitiftir. Bu pozitif farkı göstermek için tabloda Ek-2/B ile Ek-2/C tutarları arasındaki fark sütunu oluşturulmuştur. Pozitif farktan da anlaşılacağı üzere hastaların tamamının Ek-2/B Hizmet

Başına Ödeme fiyatları daha yüksek tutarlıdır. 124 hastanın toplam Ek-2/B Hizmet Başına Ödeme tutarı ₺292.816,16'dır. Buna karşılık Ek-2/C Taniya Dayalı Ödeme tutarı ₺127.076,24'dir. Hastaların ilaç-sarf tutarları ₺84.198,72 iken hizmet tutarları ₺208.571,99'dir

P610130 Appendektomi Ameliyatı uygulanan 124 hasta için Ek-2/C kapsamında alınan toplam ödeme tutarı ₺127.076,24'dir. Aynı hastaların faturalarında bulunan ilaç ve sarf tutarları ₺84.198,72'dir. Bu tutar hastaların toplam ödeme tutarlarının %66.26'sını oluşturmaktadır. Hastaların Ek-2/B Hizmet Başına Ödeme tutarlarının aritmetik ortalaması ₺2.361,94'dir. Yani incelenen hastalar için alınan ödeme miktarı hastalar için hesaplanan ortalama maliyetin %17.02'sini oluşturmaktadır.

P609235 Kolesistektomi, Laparoskopik Ameliyatı uygulanan 119 hasta için Ek-2/C kapsamında alınan toplam ödeme tutarı ₺247.646,95'dir. Hastaların incelenen faturalarında bulunan ilaç ve sarf tutarları ₺139.379,35'dir. Bu tutar hastaların toplam ödeme tutarlarının %56,28'ini oluşturmaktadır. Hastaların Ek-2/B Hizmet Başına Ödeme tutarlarının aritmetik ortalaması ₺3.632,47'dir.

Hastaların tamamı için Ek-2/B ve Ek-2/C tutarları arasındaki fark pozitifdir. Bu pozitif farkı göstermek için tabloda Ek-2/B ile Ek-2/C tutarları arasındaki fark sütunu oluşturulmuştur. Bu pozitif farktan da anlaşılacağı üzere hastaların tamamının Ek-2/B Hizmet Başına Ödeme fiyatları daha yüksek tutarlıdır. 119 hastanın toplam Ek-2/B Hizmet Başına Ödeme tutarı ₺432.264,04'dir. Buna karşılık Ek-2/C Taniya Dayalı Ödeme tutarı ₺247.646,95'dir. Hastaların ilaç-sarf tutarları ₺139.379,35 iken hizmet tutarları ₺292.884,25'dir.

P610130 Appendektomi ve P609235 Kolesistektomi, Laparoskopik ameliyatları için ilaç ve sarf maliyetleri hastaların toplam maliyetinin yarısından daha fazlasını oluşturmaktadır. Bu hastaların laboratuvar ve radyoloji tetkikleri, yatak, refakat, kan işlemleri vb. gibi oluşabilecek diğer maliyet kalemleri için geriye kalan tutar yetersiz olacaktır.

İlaç ve sarf tutarlarının toplam maliyete oranı P610130 Appendektomi ve P609235 Kolesistektomi, Laparoskopik ameliyatları için paket işlem fiyatlarının yetersiz olduğunu göstermektedir. P610130 Appendektomi ve P609235 Kolesistektomi, Laparoskopik ameliyatlarının bulunan aritmetik ortalamaları daha gerçekçi bir maliyet olarak görülebilir. Ortalama maliyetler hesaplanırken kalış gün sayıları ve hastaların eşlik eden hastalıkları göz önünde bulundurulmamıştır.

Daha önce yapılan çalışmalar incelendiğinde Pazar'ın (2008), Eminsoy'un (2008), Sivrikaya'nın (2015) çalışmalarında da benzer sonuçlar elde edilmiş ve sağlık hizmetlerinin sunumunda paket fiyat uygulamasının maliyetleri karşılama yetersiz kaldığı sonucuna varılmıştır.

Araştırmaların tamamı yapılırken her hastanın ve her hastalığın benzersiz olduğu gerçeği göz önünde bulundurularak her hastanın farklı maliyetleri olacağı kabul edilmelidir. Her hasta farklı klinik tanılara, eşlik eden hastalıklara, farklı risk faktörlerine ve farklı çevreye

sahiptir ve bu farklılıkların her biri sağlık hizmetleri sunumunda farklı maliyetlere yol açacaktır.

Sonuç ve Öneriler

Ülkemiz sağlık sisteminin en önemli geri ödeyicisi devletin bütçesinden sağlık hizmetlerine ayrılan payın verimli olarak kullanılmaması, sağlık hizmet sunum maliyetlerinin artması nedeniyle sağlık harcamalarının denetlenmesi zorunluluk haline gelmiştir. Devlet sağlık hizmetini sunan, finanse eden ve denetleyen kurum olduğu için ülkemizde belirleyici kurum konumundadır. Bu nedenle sağlık hizmetlerinin sunumunda meydana gelecek her türlü karmaşayı çözmek adına devlet yeni kanun ve uygulamalarla sağlık hizmetlerini düzenlemektedir. Bu uygulamalardan biri de sağlık hizmet sunum maliyetlerinin kontrolü ve tasarruf sağlanması amacıyla 2003 yılında Sağlık Bakanlığı tarafından geliştirilen paket işleme dayalı geri ödeme yöntemidir.

Paket işleme (tanıya) dayalı geri ödeme yöntemi SUT'ta bulunan Ek-9 Tanıya Dayalı İşlem Listesi ile uygulanmaya başlamış fakat 2013 yılında yapılan değişiklikle Ek-2/C Tanıya Dayalı İşlem Listesi olarak isim değiştirmiştir.

Yapılan araştırmada genel cerrahi servisinde 1 yıl boyunca paket işleme tabi tutulmuş hastaların operasyon geçirdiği dönemdeki faturalarının Ek-2/B ve Ek-2/C tutarları kıyaslanmış ve maliyet kalemlerinin tek tek fatura edildiği Ek-2/B Hizmet Başı Ödeme sisteminde tutarların daha yüksek çıktığı görülmüştür. Bu durum Ek-2/C tanıya dayalı paket işlem tutarlarının hastaların maliyetlerini karşılamada yetersiz olduğunu göstermiştir.

Paket işleme dayalı geri ödeme sistemi sağlık hizmetleri geri ödeme tutarlarına standart oluşturması amacıyla geliştirilmiştir. Standart oluşturmuş fakat hasta ve hizmet çeşitliliğinin bu standardizasyonda sorunları da beraberinde getirdiği görülmüştür.

Hastaneleri diğer hizmet işletmelerinden ayıran temel özelliklerden olan hizmetin tüketiminin rastlantısal olması yani arz ve talebin önceden belirlenemeyişi, hizmetin ertelenememesi ve sağlık hizmetlerinin 24 saat devam etme zorunluluğu hastanelerin işleyişini daha karmaşık hale getirmektedir. Sağlık hizmetlerinin bu özellikleri hasta profilinin ve hastanelerde verilen hizmetin çeşitliliğine neden olmaktadır. Bu çeşitlilik hastaların alacağı hizmetin boyutunu ve dolayısıyla maliyeti değiştirmektedir.

Paket işleme dayalı geri ödeme sisteminin üniversite hastanelerinde faturalandırma aşamasında hastaların tedavi sürecinde kullanılan tıbbi sarf malzeme ve ilaçlarla ilgili ek belgeler istenmesi nedeniyle sorunlar yaşanmaktadır. Özellikle yüksek fiyatlı tıbbi sarf malzeme ve ilaçların fatura ve barkodlarının istenmesi, bu malzeme ve ilaçların fiyatlarında yaşanan sürekli değişimler ve bu belgelerin gönderilmesinde yaşanan sorunlar ödemeleri geciktirmektedir.

Araştırmaya dâhil edilen hasta faturalarında karşılaşılan 44 ameliyattan oran olarak en çok kullanılan ikisi seçilerek karşılaştırmalar yapılmış ve bu hastaların Ek-2/B Hizmet Başına Ödeme tutarlarının Ek-2/C tutarlarının çok üstünde olduğu görülmüştür.

Araştırmalar sonucunda sağlık kurumlarında geri ödeme yöntemi olarak kullanılan paket işleme dayalı geri ödeme sisteminin maliyetleri karşılamadığı açıkça görülmektedir. Bu durum sağlık kurumlarını alternatif yöntemler aramaya yönlendirmiş ve etik olmayan uygulamalarla sağlık bakım kalitesinin düşmesine neden olmuştur.

Paket işlem tutarlarının geri ödeme konusunda söz sahibi kurumlar tarafından incelenerek revize edilmesi veya avantaj ve dezavantajlı yönleri incelenerek kullanımdan kaldırılması gerekmektedir. Yapılacak revizyon için kamu, özel, üniversite ve eğitim, araştırma hastanelerinin yöneticilerinden görüş alınmalıdır. Görüş alınmak üzere düzenli aralıklarla toplantılar düzenlenmelidir. Paket işlem tutarlarının ilaç, sarf, cihaz vb fiyatlarına paralel olarak belirli periyotlarla güncellenmesi için komisyon kurulmalıdır. Komisyon düzenli aralıklarla hasta faturalarını inceleyerek hasta bakım maliyetlerini analiz etmelidir. Düzenli periyotlarla kamu, özel, üniversite ve eğitim, araştırma hastanelerinden ayrı ayrı hizmet maliyetleri için fiyat analizleri istenerek paket işlem fiyat güncellemelerinin yapılması sağlanmalıdır. Özellikle faturalandırma ve döner sermaye birimlerinde çalışan personellere özel eğitimler düzenlenmelidir. Bu birimlerde çalışan personellerden faturalandırma aşamasındaki kayıplar raporlanarak yönetime belli periyotlarla rapor sunmaları istenmelidir. Hasta fatura sayısının çokluğu ve işlemlerin çeşitliliği yapılacak analizlerde hatalara neden olabileceği için bu analizlerin tüm hastanelerin kullanımına açık şekilde ortak bir sistem olması sağlanmalıdır. Kurulan sistem işlem-hizmet-ilaç üçlüsünün uyumluluğu konusunda incelemeler yaparak eksiklikleri tespit etmelidir. Bu sayede hastanelerin maliyet kontrolünü yapması da kolaylaşacaktır. Tıbbi sarf malzeme ve ilaçların alış fiyatları maliyet kontrolü ve faturalandırma birimlerinde çalışacak personeller açısından ulaşılabilir olmalıdır. İyi bir maliyet analiz sistemi ve fiyat kontrolü bilgilerin tek bir sistemde düzenli tutulmasıyla mümkün olacaktır. Bilgiye erişim konusunda yaşanacak güçlükler sağlıklı bir maliyet analizi yapılmasını güçleştirmektedir.

Kaynakça

- Akyürek, Ç. E. (2012) “Sağlıkta Bir Geri Ödeme Yöntemi Olarak Global Bütçe ve Türkiye”. Sosyal Güvenlik Dergisi, 2(2), 124-153.
- Arat, M. (2006) “Bütçe Uygulama Talimatına Göre Hizmet Fiyatlandırma, Faturalama”, İlaç ve Malzeme Yazılma İlkeleri.
- Arık, Ö., İleri, Y. Y. (2016) “Sağlıkta Geri Ödeme Sistemleri ve Global Bütçe”. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 78-92.
- Çelikay, F., Gümüş, E. (2010) “Türkiye’de Sağlık Hizmetleri Finansmanı”. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 11(1), 177-216.
- Eminsoy, M. (2008) “Paket Ameliyatlardan Laparoskopik Kolesistektominin Hizmet Maliyetlerinin Belirlenmesi ve But-Sut Fiyatlarıyla Karşılaştırılması”. Yüksek Lisans Tezi. Ankara : Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erol, H., Özdemir, A. (2014) “Türkiye’de sağlık reformları ve sağlık harcamalarının değerlendirilmesi”. Sosyal Güvenlik Dergisi- Journal of Social Security, 6-34.
- Güvercin, A., Mil, H. İ., Tarım, B. (2016) “Sağlık Hizmetlerinin Finansmanı ve Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)”. Bartın Üniversitesi İİBF Dergisi, 80-94.
- İrteş Gülşen, M., Köleoğlu, N. (2018) “Sağlık Hizmetlerinin Vergilerle Finansmanında Bireylere Düşen Vergi Yükünün İrdelenmesi”. Ö. Uysal Şahin, N. Köleoğlu içinde, Teoride ve Uygulamada Sağlık Ekonomisi ve Politikaları; Güncel Sorunlar ve Araştırmalar (s. 547-568). Çanakkale: Rating Academy Yayınları.
- Pazar, Z. (2008) “T.C. Sağlık Bakanlığı’nın Tanıya Dayalı (Paket) Fiyat Uygulaması”. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sivrikaya, Ş. (2015) “Diz Artroplastisi Ameliyatı Paket Fiyat Uygulamasının Değerlendirilmesi”. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Okan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Şahin, Ö. U., Köleoğlu, N. (2018) “Teoride ve Uygulamada Sağlık Ekonomisi ve Politikaları Güncel Sorunlar ve Araştırmalar”. Çanakkale: Rating Academy Yayınları.
- Öztürk, F. (2015) “Sağlık Kuruluşlarında Geri Ödeme Yöntemleri ve Tanıya Dayalı (Paket) Fiyat Uygulanan Laparoskopik Ameliyatların Hizmet Maliyetlerinin Belirlenerek SUT Fiyatıyla Karşılaştırılması”. Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Tatar, M. (2011) “Sağlık Hizmetlerinin Finansman Modelleri: Sosyal Sağlık Sigortasının Türkiye’de Gelişimi” Sosyal Güvenlik Dergisi, 103-133.
- T.C.Sağlık Bakanlığı (2001, 12-20). Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Yönerge (154 sayılı yönerge). Sayı:8597: T.C. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü.
- T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü, S. B. (2018). Sağlık İstatistikleri Yıllığı. Ankara: Kuban Matbaacılık Yayıncılık.
- T.C. Sağlık Bakanlığı. (2008).Sağlık Uygulama Tebliği. Sosyal Güvenlik Kurumu.